

Obsah

Poděkování.....	5
Úvod	11
Teoretická východiska.....	13
1 Řečová komunikace	15
1.1 Srovnání modelů řečové komunikace	16
1.2 Shrnutí řečové komunikace	24
2 Řečová dovednost mluvení	25
2.1 Mozek a řečová dovednost mluvení.....	26
2.2 Rozdíly v osvojování mluvení v mateřském a cizím jazyce	27
2.3 Specifika učení se mluvení z pohledu osvojování cizího jazyka	28
2.3.1 Kognitivní teorie	28
2.3.2 Sociální teorie	32
2.4 Diachronní pohled na řečovou dovednost mluvení a komunikační strategie z perspektivy didaktiky cizích jazyků.....	34
2.5 Specifika učení se mluvení v cizím jazyce z pohledu psycholingvistiky...39	
2.6 Shrnutí řečové dovednosti mluvení z pohledu osvojování si cizího jazyka, psycholingvistiky a didaktiky cizích jazyků	41
3 Komunikační strategie	43
3.1 Definice komunikačních strategií.....	43
3.2 Komunikační strategie, nebo kompenzační strategie?	44
3.3 Úloha komunikačních strategií v komunikační kompetenci	45
3.3.1 Taxonomie komunikačních strategií	49
3.4 Shrnutí komunikačních strategií.....	59
4 Úspěšnost v cizím jazyce	61
4.1 Vliv individuálních rozdílů na úspěšnost v cizím jazyce: model Sebeřízení vlastního učení se jazyku.....	61
4.1.1 Charakteristika úspěšného mluvčího v cizím jazyce.....	64
4.2 Vztah úspěšnosti žáka v mluvení v anglickém jazyce a komunikačních strategií: přehledová studie	65
4.2.1 Výzkumy komunikačních strategií v České republice	67
4.2.2 Výzkumy komunikačních strategií a jejich vztahu s úspěšností v mluveném projevu realizované v zahraničí	68
4.2.3 Implikace pro vlastní výzkum.....	71
4.3 Shrnutí poznatků o úspěšném žákovi.....	73

5	Metodologická část	75
5.1	Cíl výzkumu	75
5.2	Výzkumné otázky	76
5.3	Design výzkumu	77
5.4	Metody sběru dat	81
5.4.1	Test KET: baterie úkolů na mluvení	81
5.4.2	Komiksové bubliny (templates)	83
5.4.3	Polostrukturovaný rozhovor	84
5.4.4	Demografický dotazník	85
5.5	Analýza dat	85
5.5.1	Metody analýzy dat: Inventář komunikačních strategií (OCSI)	85
5.5.2	Konverzační analýza	89
5.5.3	Otevřené kódování	90
5.6	Výzkumný vzorek	90
6	Výzkumná zjištění	93
6.1	Výsledky testu KET: mluvení	93
6.2	Komunikační strategie u úspěšných žáků v mluvení	95
6.2.1	Identifikované komunikační strategie u úspěšných žáků v mluvení	95
6.2.2	Deklarované komunikační strategie u úspěšných žáků v mluvení	99
6.2.3	Obecně používané komunikační strategie: výsledky interview ..	102
6.2.4	Komunikační strategie u úspěšných žáků v mluvení: frekvence výskytu celkových kategorií komunikačních strategií	106
6.2.5	Shrnutí výsledků používání komunikačních strategií konkrétních úspěšných žáků v mluvení	111
6.3	Řečová dovednost mluvení u úspěšných žáků aneb co žáci dělají: konverzační analýza	113
6.3.1	Střídání replik	113
6.3.2	Párové sekvence	117
6.3.3	Zpětnovazební signály	120
6.3.4	Smích	121
6.3.5	Žádost o pomoc a pomoc ostatní	122
6.3.6	Opravování	124
6.3.7	Zahájení a ukončení konverzace	126
6.3.8	Shrnutí výsledků konverzační analýzy	128
6.4	Řečová dovednost mluvení u úspěšných žáků aneb co si žáci myslí, že dělají: interview	129
6.4.1	Kontakt s angličtinou jako cizím jazykem	129
6.4.2	Rozvoj řečové dovednosti mluvení z iniciativy úspěšných žáků ..	131
6.4.3	Jak se nejlépe naučit mluvit anglicky? Přesvědčení zkoumaných žáků	133
6.4.4	S čím se úspěšní žáci potýkají při učení se mluvení v angličtině?	134
6.4.5	Úspěšní žáci a jejich postoj k chybování při mluvení	135
6.4.6	Shrnutí výsledků	136

7 Diskuze	139
7.1 Deklarované komunikační strategie při řešení jazykových úkolů	139
7.2 Aplikované komunikační strategie při řešení jazykových úkolů.....	141
7.3 Obecně používané komunikační strategie	143
7.4 Jak se úspěšní žáci učí řečové dovednosti mluvení v angličtině?	144
7.5 Jaká jsou přesvědčení úspěšných žáků, jak se lze nejlépe naučit mluvit anglicky?	146
7.6 Jaký je postoj úspěšných žáků k chybování při mluvení?	146
7.7 Jaké znaky má promluva úspěšných žáků?	147
Závěr	151
Bibliografie	155
Seznam tabulek a obrázků	167
Seznam zkratk	168
Seznam příloh	169
Příloha 1: Přehled zahraničních řešerší	170
Příloha 2: Demografický dotazník	173
Příloha 3: Úkoly na řečovou dovednost mluvení z testu KET:	
1. úkol	174
Příloha 4: Úkoly na řečovou dovednost mluvení z testu KET:	
2. úkol	175
Příloha 5: Úkoly na řečovou dovednost mluvení z testu KET:	
3. úkol	177
Příloha 6: Tazatelské schéma polostrukturovaného rozhovoru	178
Příloha 7: Transkripční pravidla.....	180
Příloha 8: Písemný souhlas rodičů s účastí žáka ve výzkumu.....	181
Příloha 9: Komiksové bubliny (reflexe žáků).....	182